

HASTANE TEMİZLİK REHBERİ

Bu rehber Hastanemizde Temizlik Görevini yerine getiren personelimize rehber olması amacıyla düzenlenmiştir.

SAĞLIK HİZMETLERİ MÜDÜRLÜĞÜ

Sağlık Hizmetleri Müdürlüğü Eğitim ve Gelişim Hemşiresi

HASTANE TEMİZLİK REHBERİ

DOKÜMAN NO	OH.RH.01
YAYIN TARİHİ	04.05.2017
REVİZYON NO	02
REVİZYON TAR.	08.06.2022
SAYFA	2 / 16

İÇİNDEKİLER

HASTANELERDE ÇEVRESEL TEMİZLİĞİN ÖNEMİ	3
HASTANE TEMİZLİĞİNDE TEMEL İLKELER	3
KULLANIM ALANINA GÖRE BEZ VE KOVA RENKLERİ	4
HASTANE TEMİZLİĞİNDE ELDİVEN KULLANIMI	4
MOP SEÇİMİ VE KULLANIMI.....	4
ÇİFT KOVALI-PRESLİ PASPAS ARABASI KULLANIMI	5
KAT ARABALARI.....	5
ODA TEMİZLİĞİ.....	5
BANYO TEMİZLİĞİ	6
TUVALET TEMİZLİĞİ	6
DİĞER ALANLARIN TEMİZLİĞİ.....	6

HASTANE TEMİZLİK REHBERİ

DOKÜMAN NO	OH.RH.01
YAYIN TARİHİ	04.05.2017
REVİZYON NO	02
REVİZYON TAR.	08.06.2022
SAYFA	3 / 16

KAN VE VÜCUT SIVILARI DÖKÜLDÜĞÜNDE YAPILACAK TEMİZLİK.....	6
HASTANE TEMİZLİĞİNDE RİSK SINIFLAMASI VE FARKLI ALANLARIN TEMİZLİĞİ	7
AMELİYATHANE DIŞINDAKİ YÜKSEK RİSKLİ ALANLARDA TEMİZLİK; Yoğun Bakım Üniteleri (YBÜ), Hemodiyaliz, İzolasyon Odaları, Nötropenik Hasta Odaları vb.	7
HASTANE ORTAMINDA BULUNAN DİĞER YÜZEYLERİN PERİYODİK TEMİZLİĞİ	9
YÜZEY DEZENFEKTANLARI HAZIRLAMA ORANLARI.....	10
ATIK YÖNETİMİ.....	10
EL HİJYENİ.....	14

HASTANELERDE ÇEVRESEL TEMİZLİĞİN ÖNEMİ

Amaç: Hastane ortamından kaynaklanabilecek enfeksiyonları önlemek, hasta, hasta yakını ve hastane çalışanları için sağlıklı bir ortam oluşturmak amacıyla uyulması gereken temizlik kurallarını belirlemek ve uygulanmasını sağlamaktır.

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim Araştırma Hastanesi Hastane Enfeksiyon Kontrol Komitesi tarafından oluşturulan Hastane Enfeksiyon Kontrol Talimatları Hastane Temizliği Talimatı doğrultusunda temizlik planlamaları yapılmaktadır.

Taburcu olan, başka bir servise devir edilen ve exitus olan hastanın ardından günlük temizlik işleminin tüm basamakları uygulanmadan yeni hasta kabul edilmez.

HASTANE TEMİZLİĞİNDE TEMEL İLKELER

- Tüy bırakmayan temizlik bezleri tercih edilmelidir.
- Moplar (paspas) ile ıslak temizlik yapılması önerilmektedir.
- Bez ve kova renkleri kullanım alanına göre belirlenmelidir.
- Kirli bezle temizliğe devam edilmemelidir, sık bez değiştirilmelidir.
- Kirlenen bezler sıcak su ve deterjanla yıkanıp kurutulduktan sonra kullanılmalıdır.
- Toz alma dışında her tür temizlik işlemi sırasında uygun eldiven giyilmeli, işlem bitiminde eldiven çıkarılıp el hijyeni sağlanmalıdır.
  - Ellerinde yara, çizik, vb. bulunan temizlik personeli toz alma işlemi sırasında steril olmayan temiz eldiven giymelidir.
  - Eldivenli ellerle kapı kolu, telefon, masa, vb. yüzeylere temas edilmemelidir
  - Tuvalet temizliği için kullanılan eldivenler diğer alanların temizliğinde kesinlikle

HASTANE TEMİZLİK REHBERİ

DOKÜMAN NO	OH.RH.01
YAYIN TARİHİ	04.05.2017
REVİZYON NO	02
REVİZYON TAR.	08.06.2022
SAYFA	4 / 16

kullanılmamalıdır.

KULLANIM ALANINA GÖRE BEZ VE KOVA RENKLERİ

TEMİZLİK ALANI	KOVA RENGİ	BEZ RENGİ
Tuvalet hariç bütün ıslak alanlar: Banyo, duş, küvet, armatürler	SARI	SARI
Bütün kuru alanlar: Masa, etajer, yatak başucu, cam önü, cam kapı ve kolları	MAVİ	MAVİ
Tuvaletler ve Laboratuvar alanları: Klozet, pisuvar, sifon tankı	KIRMIZI	KIRMIZI

HASTANE TEMİZLİĞİNDE ELDİVEN KULLANIMI

ALAN	ELDİVEN TÜRÜ	RENK
Temizlik	Plastik	KIRMIZI
Evsel nitelikli atık toplama	Plastik	SARI MAVİ
Tıbbi atık toplama	Kumaş üzerine kauçuk kaplı	TURUNCU

MOP SEÇİMİ VE KULLANIMI

MOP TİPİ	KULLANIM AMACI
Mavi MOP	Kuru süpürme
Beyaz MOP	Nemli silme ve bakım
Saçaklı MOP	Islak silme

- Kuru süpürme ve bakım amaçlı moplama esnasında mop önünde kontrol edilemeyecek kadar fazla kir/materyal birikimi var ise çekçek ve faraş ile alınmalıdır.
- Mop, temiz alanda "S" şeklinde, kirli alanda düz hat üzerinde hareket ettirilerek temizlik yapılmalıdır.
- Zeminden mümkün olduğunca uzaklaştırılmadan temizlik yapılmalıdır.

HASTANE TEMİZLİK REHBERİ

DOKÜMAN NO	OH.RH.01
YAYIN TARİHİ	04.05.2017
REVİZYON NO	02
REVİZYON TAR.	08.06.2022
SAYFA	5 / 16

- Mop ile temizlik yapılarak ilerlenirken temizlenmemiş alan bırakılmamalıdır.
- Kirli mop ile temizlik yapılmamalı, kirlenen moplar sıcak su ve deterjanla çamaşır makinasında yıkanıp kurutularak saklanmalıdır.
- Gün sonunda tüm moplar mutlaka sıcak su ve deterjanla çamaşır makinasında yıkanıp kurutularak saklanmalıdır.
- Islak paspasla silinen alanlar kuru mop ile hemen kurulanmalı, paspaslama işlemi sırasında kirlenme, kayma ve düşmeleri önlemek için uyarı levhaları konulmalıdır.

ÇİFT KOVALI-PRESLİ PASPAS ARABASI KULLANIMI

- Paspas ilk kez kullanılıyor ise sıcak su ve deterjanla çamaşır makinasında yıkanarak havlarından arındırılmalıdır.
- Paspaslama için kullanılacak su ılık olmalıdır.
- Temiz su için mavi kova, kirli su için kırmızı kova kullanılmalıdır.
- Mavi kovaya uygun konsantrasyonda (Üretici Firma önerisine uygun olarak), Kırmızı kovaya ise bunun yarısı kadar sıvı deterjan konulmalıdır.

KAT ARABALARI

- Kat arabasında gerekli tüm temizlik malzemelerinin bulunup bulunmadığı kontrol edilmelidir.
- Kuru temizlik mopları ve dispenser'ları, sıvı deterjan, ovma amaçlı temizlik maddesi, yeterli miktarda temiz sarı, kırmızı ve mavi temizlik bezleri, tuvalet fırçası, çekçek, faraş, kova, eldiven vb).
- Eksik malzeme varsa temizliğe başlamadan önce tamamlanmalıdır.

ODA TEMİZLİĞİ

- Odadaki (banyo/tuvalet dahil) çöp kovalarının içinde bulunan çöp poşetleri oda dışına çıkarılarak ağzı bağlandıktan sonra servise ait büyük çöp bidonuna taşınmalıdır.
- Çöp kovası kirlenmiş ise yıkanarak temizlenmeli ve kurulanmalıdır.
- Temizlik her zaman temiz alandan kirli alana doğru yapılmalıdır.
- Oda temizliği toz kalkmayacak şekilde yapılmalıdır.
- Oda zemini çekçek ve faraş ile kaba kirlere arındırılmalı, kesinlikle fırça veya süpürge kullanılmamalıdır.
- Odadaki tüm yüzeylerin (pencere önleri, radyatörler, yemek masası, etajer, vb) tozu alınmalıdır.
- Oda zemini temiz alandan başlayarak yatak altları dahil olacak şekilde kapıya doğru paspaslanmalı ve hemen kuru mop ile kurulanmalıdır.
- Kan ve vücut sıvıları ile kirlenme olmadığı sürece temizlik su ve sıvı deterjanla yapılmalıdır.
- Kapı kolları sıvı deterjanla yıkanmış bez ile silinmeli ve kurulanmalıdır.
- Banyo ve tuvaletlerin temizliği en sona bırakılır.
- Kirli mop kat arabasındaki kirli bölümüne konulur ve temiz bir mopla banyo/tuvalet

HASTANE TEMİZLİK REHBERİ

DOKÜMAN NO	OH.RH.01
YAYIN TARİHİ	04.05.2017
REVİZYON NO	02
REVİZYON TAR.	08.06.2022
SAYFA	6 / 16

zeminindeki atıklar uzaklaştırılır.

BANYO TEMİZLİĞİ

- Önce fayanslar, ardından musluk, duş teknesi/küvet ve duşa kabin sıvı deterjan veya ovma maddesi ile silinmelidir.
- Lavabo ve kenarları sıvı deterjan veya ovma maddesi ile temizlenir.
- Aynı bez yıkandıktan sonra lavabo arkasındaki duvar silinir.
- Lavabo aynası mavi bez kullanılarak cam temizleme maddesi ile silinmelidir.
- Sıvı sabun kaplarının üstüne ekleme yapılmamalıdır. Boşalan sabunluk yıkanıp kurutulduktan sonra tekrar doldurulmalıdır.
- Yer süzgeci su tutularak kaba kirlerinden arındırılmalı, zemin oda temizliğinde kullanılan farklı bir paspas ile kapıya doğru silinir ve kurulanmalıdır.
- Silinen tüm yüzeyler önce durulanıp ardından kurulanmalı kesinlikle ıslak bırakılmamalıdır.

TUVALET TEMİZLİĞİ

- Tuvalet temizliği için önce sifon çekilmeli, klozet içerisi sıvı deterjan veya ovma maddesi dökülerek tuvalet fırçası ile fırçalanmalı, klozet çevresi ayrı bir temizlik bezi ile sıvı deterjan veya ovma maddesi kullanılarak silinmeli, silme işlemi bitince durulama yapılmalı ve ıslak alanlar kurulanmalıdır.
- Tuvalet temizliğinde kullanılan bezler (mop, paspas dahil) gün sonunda sıcak su ve deterjanla çamaşır makinasında yıkanmadan ve kurutulmadan kesinlikle başka bir alanda kullanılmamalıdır.

DİĞER ALANLARIN TEMİZLİĞİ

- Oda/Ofis temizliği tamamlandıktan sonra çekçek ve faraş ile koridorda bulunan kaba kirler uzaklaştırılır, tüm eşyaların tozu alınır, sekreter masası, oturma grubu, duvar bandı, tablolar, vb.
- Su ve sıvı deterjan ile zemin paspaslanır ve kurulanır.
- Koridor temizliğinde hasta odası ve ofislerde kullanılan farklı paspas ve kuru mop kullanılmalıdır.

KAN VE VÜCUT SIVILARI DÖKÜLDÜĞÜNDE YAPILACAK TEMİZLİK

- Koruyucu giysi ve eldiven giyilir.
- Kan ve vücut sıvılarının döküldüğünde hemen kağıt havlu ile kaba kiri alınır, atıklar kırmızı poşete atılır.
- 1/10 çamaşır suyu ile silinir, ortam havalandırılır, temiz su ile durulanır.
- İşlem sonrası paspas dezenfekte edilir, eller yıkanır.

HASTANE TEMİZLİK REHBERİ

DOKÜMAN NO	OH.RH.01
YAYIN TARİHİ	04.05.2017
REVİZYON NO	02
REVİZYON TAR.	08.06.2022
SAYFA	7 / 16

HASTANE TEMİZLİĞİNDE RİSK SINIFLAMASI VE FARKLI ALANLARIN TEMİZLİĞİ

RİSK DÜZEYİ	HASTANE BÖLÜMÜ	UYGUN TEMİZLİK
Yüksek riskli alanlar	Ameliyathane, yoğun bakım üniteleri, hemodiyaliz, enfeksiyon kontrol komitesi tarafından belirlenen özel alanlar (allojenik/ otolog kemik iliği nakli yapılan hastaların odaları, solid organ nakli yapılan hastaların odaları, nötropenik hasta odaları, izolasyon odaları, otopsi salonu vb).	Temizlik ve dezenfeksiyon
Orta riskli alanlar	Laboratuvarlar, hasta odaları (banyo ve tuvaletler dahil), mutfak	Temizlik*
Düşük riskli alanlar	Hemşire, doktor odaları (banyo ve tuvaletler dahil), ofisler, kafeterya, koridorlar ve dolaplar	Temizlik*

*Yüzeylerin vücut sıvı ve salgıları ile kirlenmesi durumunda temizliğe ek olarak dezenfeksiyon sağlanmalıdır.

AMELİYATHANE DIŞINDAKİ YÜKSEK RİSKLİ ALANLARDA TEMİZLİK; Yoğun Bakım Üniteleri (YBÜ), Hemodiyaliz, İzolasyon Odaları, Nötropenik Hasta Odaları vb.

- Günlük temizliğe ek olarak yerler ve elle sık teması olan tüm yüzeyler dezenfekte edilir. (Etajer, monitör ve ventilatör yüzeyleri, yemek masası, desk, musluk başı, kapı kolu, yatak kenarları vb).
- Temizlik + dezenfeksiyon işlemi sabah saatlerinde bir kez yapılır, her kirlenme olduğunda ve her hasta değişiminde tekrarlanmalıdır.
- Yüksek riskli alanlar için kullanılan tüm temizlik bezleri paspas, mop, toz bezi, vb Alana/odaya özel olmalıdır.
- Su ve deterjanla temizlik yapılan alanlarda her üç odada bir temizlik solüsyonu değiştirilmelidir.
- Yoğun kirlenme meydana gelmişse daha sık solüsyon değişimi yapılmalıdır.
- Tüm temizlik bezleri paspas, mop, toz bezi, vb. kirlendikçe değiştirilmeli, kirli bezle temizlik işlemine devam edilmemelidir.
- Kirlenen temizlik bezleri bekletilmeden çamaşır makinasında sıcak su (>60°C) ile yıkanarak kurutulmalıdır.

HASTANE TEMİZLİK REHBERİ

DOKÜMAN NO	OH.RH.01
YAYIN TARİHİ	04.05.2017
REVİZYON NO	02
REVİZYON TAR.	08.06.2022
SAYFA	8 / 16

HASTANE TEMİZLİK REHBERİ

DOKÜMAN NO	OH.RH.01
YAYIN TARİHİ	04.05.2017
REVİZYON NO	02
REVİZYON TAR.	08.06.2022
SAYFA	9 / 16

HASTANE ORTAMINDA BULUNAN DİĞER YÜZEYLERİN PERİYODİK TEMİZLİĞİ

MALZEME VE YÜZEY	TEMİZLENME SIKLIĞI	NASIL TEMİZLENECEK?
Sedye Tekerekli sandalye Acil arabası Çamaşır arabası Serum askıları	Günde en az bir kere ve kirlendikçe	Su ve deterjanla silinmeli
Mobilyalar	Günde bir kere, ayda bir kere	Toz alma su ve deterjanla silinmeli
Camlar	Haftada bir kere	Cam temizleme maddesi ile silme ve kurulama
Perdeler	Haftada bir kere ve kirlendikçe	Kuru vakum yıkama
Duvarlar	Gerekli görüldükçe	Su ve uygun deterjanla
Tavanlar	Ayda iki kere	Kuru vakum
Tavan lambaları	Haftada bir kere, ayda bir kere	Toz alma, nemli bezle silme
Radyatörler	Günde bir kere, haftada bir kere	Toz alma, fırçalama
Ahşap bölgeler	Günde bir kere	Toz alma
Zemin	Kirlendikçe	Su ve uygun deterjan
Halı	Kirlendikçe	Su ve uygun deterjan
Baca kapakları, havalandırma boşlukları	Ayda bir kere	Mekanik temizleme ve kuru vakum uygulama
Teras ve çatı	Haftada bir kere	Süpürme ve yıkama

- Gerekli görülen durumlarda periyot beklenmeden temizlik yapılmalıdır.
- Yüzeylerde kan ve vücut sıvıları ile kirlenme var ise temizliğe ek olarak dezenfeksiyon yapılmalıdır.
- Kirli çamaşır arabaları günde en az bir kez temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir.

HASTANE TEMİZLİK REHBERİ

DOKÜMAN NO	OH.RH.01
YAYIN TARİHİ	04.05.2017
REVİZYON NO	02
REVİZYON TAR.	08.06.2022
SAYFA	10 / 16

YÜZEY DEZENFEKTANLARI HAZIRLAMA ORANLARI

- Kan ve vücut sıvısı ve salgıları ile kirlenme durumunda temizliğe ek olarak 1/10 oranında sulandırılmış çamaşır suyu ile dezenfeksiyon sağlanmalıdır. Yani solüsyon hazırlanan kovaya 9 ölçü su 1 ölçü çamaşır suyu konulacaktır. (ölçü fark etmez)
  - 1/100' lük solüsyon için Yarım litrelik sprey kutusunun hazırlanışı = 5 ml. Çamaşır suyu, üzerine su ilave edilmelidir. Kullanım alanları: Kapı kolları, hasta yemek masaları, hasta yatakları, telefon vb.
  - 1/10' luk solüsyon için Yarım litrelik sprey kutusunun hazırlanışı = 50 ml. Çamaşır suyu, üzerine su ilave edilmelidir. Kan ve vücut sıvısı varsa kullanılacaktır.
  - Yer dezenfektanı kullanılıyorsa 10 lt suya 50 ml. kullanılmalıdır.
  - YÜZEY TEMİZLEYİCİSİ: Üretici firma önerisine uygun olarak uygun konsantrasyonda hazırlanır.

ATIK YÖNETİMİ

Atık Yönetiminin amacı; Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesinde üretilen tüm atıkların hasta, hasta yakınları, ziyaretçiler ve çalışanların sağlığını tehdit etmeyecek şekilde ve çevreye zarar vermeden ayrı olarak toplanması, birim içinde taşınması, geçici depolanması ve ilgili birimlere teslimi süreçlerinde uyulması gereken kuralları belirlemektir.

Tıbbi Atık: Enfeksiyon yapıcı atıkları, patolojik atıkları ve kesici-delici atıkları ifade etmektedir.

Enfeksiyon Yapıcı Atık: Enfeksiyon yapıcı etkenleri taşıdığı bilinen veya taşınması muhtemel; başta kan ve kan ürünleri olmak üzere her türlü vücut sıvısı, insan dokuları, organları, anatomik parçaları, otopsi materyali, plasenta, fetus ve diğer patolojik materyali, bu tür materyal ile bulaşmış eldiven, örtü, çarşaf, bandaj, flaster, tamponlar, eküvyon ve benzeri atıkları, karantina altındaki hastaların vücut çıkartılarını, bakteri ve virüs tutucu hava filtrelerini, enfeksiyon yapıcı ajanların laboratuvar kültürlerini ve kültür stoklarını, enfekte hayvanlara ve çıkartılarına temas etmiş her türlü malzemeyi, veterinerlik hizmetlerinden kaynaklanan atıkları ifade eden atıklardır.

Kesici - Delici Atık: Enjektör ve diğer tüm deri altı girişim iğneleri, lanset, bistüri, bıçak, serum seti iğnesi, cerrahi sütür iğneleri, biyopsi iğneleri, intraket, kırık cam, ampul, lam - lamel, kırılmış cam tüp ve petri kapları gibi batma delme, sıyrık ve yaralanmalara neden olabilecek atıklardır.

Patolojik Atık: Cerrahi girişim, otopsi, anatomi veya patoloji çalışması sonucu ortaya çıkan dokuları, organları, vücut parçalarını, vücut sıvılarını ve fetüsü ifade eden atıklardır.

Evsel Atık: Sağlıklı insanların bulunduğu kısımlar, hasta olmayanların muayene edildiği bölümler, idari birimler, temizlik hizmetleri, mutfaklar, ambar ve atölyelerden gelen atıklardır.

Ambalaj Atıklar: Kontamine olmamış tekrar kullanılabilen geri dönüştürülebilir ve geri kazanılabilir kâğıt, plastik, metal, cam vb. maddelerden oluşan atıklardır. Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği kapsamında değerlendirilir.

Tehlikeli Atıklar: Birimlerden kaynaklanan; kimyasal, farmasötik, genotoksik, ağır metal içeren atıklar ve basınçlı kaplardır. Endüstriyel Atık Yönetim Planı'na uygun olarak toplanarak teslim edilir.

Kimyasal Atıklar: Toksik, koroziv (ph<2 ve ph>12), yanıcı ve reaktif (su ile reaksiyon

HASTANE TEMİZLİK REHBERİ

DOKÜMAN NO	OH.RH.01
YAYIN TARİHİ	04.05.2017
REVİZYON NO	02
REVİZYON TAR.	08.06.2022
SAYFA	11 / 16

verebilen şoklara hassas) özelliklerden en az birine sahip olan atıklardır.

Radyolojik Atıklar: Radyoaktif madde ile kontamine olmuş atıklardır.

Farmasötik Atıklar: Kullanma süresi dolmuş veya artık kullanılamayan ,ambalajı bozulmuş, dökülmüş veya kontamine olmuş ilaçlar, aşular, serumlar ve diğer farmasörik ürünlerdir.

Genotoksik Atıklar: Hücre DNA'sı üzerinde mutasyon yapıcı, kanserojen, insan veya hayvanda düşüğe neden olabilen türden kimyasal maddeler, kanser tedavisinde kullanılan sitotoksik (antineoplastik) ürünlerdir.

Ağır Metal İçeren Atıklar: Ünitelerde tedavi, tanı veya deneysel araştırmalar gibi alanlarda kullanılan termometre, radyasyondan korunma amaçlı kullanılan paneller gibi alet ve ekipmanların içinde veya bünyesinde bulunan civa, kadmiyum, kurşun içeren atıklardır.

Basınçlı Kaplar: Birimlerde tedavi, tanı veya deneysel araştırmalar gibi tıbbi alanlarda kullanılan gazları içinde bulunduran silindirler, kartuşlar ve kutulardır.

Hastane Atıkları;

- Hastane birimlerinden kaynaklanan atıklar: tıbbi atık, tehlikeli atık, evsel atık ve ambalaj atığı olarak 4 (dört) grupta tasnif edilerek toplanır.
- Atık torbaları birim adı ve tarih-saat yazılarak etiketlenir. Torbaların etiketlenmesi birimlerin sorumluluğundadır.
- Evsel atıklar için “Siyah Torba”, tıbbi atıklar ve herhangi bir kimyasalla muamele görmemiş kan torbaları ve kan yedekleri dâhil vücut parçaları ve organlar için “Kırmızı Torba”, kimyasalla muamele görmüş patolojik atıklar için “Kırmızı Renkli Plastik Biriktirme Kapları”, tehlikeli atıkların katı olanları için “Yeşil Torba”, “Sarı Torba” ve sıvı olanları için “Mavi Bidon”, ambalaj atıklar için “Mavi Torba” kullanılır.
- Enjektör iğneleri ve delici - kesici malzemeler (bistüri, lanset vb.) için kapakları kilitli ve delinmeye karşı dayanıklı “Kesici - Delici Atık Kabı” kullanılır.
- Hastane çalışanları atıkları birbirine karıştırmadan kendi sınıfına uygun torbalarda biriktirir. Tıbbi, tehlikeli, evsel ve ambalaj atıklarını birbirine karıştırmaz.
- Tüm atıklar atık sınıfına uygun kalite ve kalınlıkta torba veya bidon kullanılarak toplanır ve taşınır.
- Temizlik görevlisi, atıkları toplarken gerekli kişisel koruyucu donanımları (uygun eldiven, maske, gözlük, iş tulumu, çizme vb.) kullanır.
- Temizlik görevlisi atıkları birbirine boşaltmadan, birleştirmeden, karıştırmadan toplar. Torbaların en fazla ¾ dolu olmasına dikkat eder. Kesici - Delici Atık Kaplarının ağızları sıkıca kapatılıp, kilitli olduğundan emin olduktan sonra kırmızı poşetlere konulmasını sağlar.
- Temizlik görevlisi atıkları katlardaki biriktirme konteynerlerine kova kullanılarak taşır.
- Atık taşıma görevlisi, biriktirme alanlarındaki, tıbbi atıkları turuncu, diğer atıkları uygun renkte atık arabasıyla hastane geçici depolama alanlarına taşır.
- Atıkların toplanması ve taşınması sırasında kaza oluşmaması için temizlik ve taşıma görevlileri torbaları kaldırırken klipsin üst kısımdan tutarak kaldırır. Tıbbi atık poşetlerinin sızdırmazlığı, temizlik ve atık taşıma görevlisi tarafından kontrol edilir, sızdırma durumunda, ikinci bir kırmızı poşete konur. Dökülme ve saçılma olursa ortam temizlenerek atıklar kendi torbasına konur, dökülen yer “Tıbbi Atık Prosedürü” doğrultusunda dezenfekte edilir.
- Atıkların biriktirilmesi ve taşınmasında kullanılan kap ve arabalar her işlem sonunda uygun dezenfektan maddelerle temizlenir.

HASTANE TEMİZLİK REHBERİ

DOKÜMAN NO	OH.RH.01
YAYIN TARİHİ	04.05.2017
REVİZYON NO	02
REVİZYON TAR.	08.06.2022
SAYFA	12 / 16

- Tıbbi atıklar, tehlikeli atıklar, evsel atıklar ve ambalaj atıkları, hastane atık toplama merkezindeki özel olarak yapılmış depolarda biriktirilir.
- Atık Toplama Merkezinin Evsel Atık Deposu ve Geri Dönüşüm Deposu'nda biriken atıklar ilgili Belediyenin çalışanına uygun şartlarda teslim edilir.
- Tıbbi ve tehlikeli atıklar sözleşme yapılan lisanslı firmalara, uygun şartlarda teslim edilerek bertarafı sağlanır.
- Tıbbi Atık Deposu, Tehlikeli Atık Deposu ve Evsel Atık Deposu atık teslimi yapıldıktan sonra Geçici Depolama Alanları ve Toplama Ekipmanlarının Temizliği ve Dezenfeksiyon Talimatnamesine göre temizlenir ve dezenfekte edilir.
- Nükleer Tıp Anabilim Dalında tıbbi işlem sırasında radyoaktif madde kullanılmaktadır. Radyoaktif madde ile kontamine olmuş tıbbi atıklar özel bekletme odasında bekletilir. Radyoaktif maddenin yarılanma ömrüne göre doz ölçümleri yapılarak, radyoaktivitesi normal sınıra gelen tıbbi atıkların geçici tıbbi atık deposuna taşınması sağlanır.
- Tıbbi atıkların taşınması ile görevli personelin bağışıklanması sağlanmalıdır. Altı ayda bir sağlık kontrolünden geçmek için "İş Sağlığı ve Güvenliği Birimindeki" görevli işyeri hekimine müracaat etmelidir.
- Kesici - delici alet yaralanmaları durumunda mesai saatleri içinde enfeksiyon polikliniğine mesai saatleri dışında acile müracaat etmelidir.
- Atık toplama işlemi ile görevli çalışan personele periyodik olarak eğitim verilir.

HASTANE TEMİZLİK REHBERİ

DOKÜMAN NO	OH.RH.01
YAYIN TARİHİ	04.05.2017
REVİZYON NO	02
REVİZYON TAR.	08.06.2022
SAYFA	13 / 16

BİRİMLERDEN KAYNAKLANAN ATIKLARIN SINILLANDIRILMASI

EVSEL NİTELİKLİ ATIKLAR		TIBBİ ATIKLAR			TEHLİKELİ ATIKLAR	RADYOAKTİF ATIKLAR
A: Genel Atıklar	B: Ambalaj Atıkları	C: Enfeksiyöz Atıklar	D: Patolojik Atıklar	E: Kesici Delici Atıklar	F: Tehlikeli Atıklar	G: Radyoaktif Atıklar
Sağlıklı insanların bulunduğu kısımlar, hasta olmayanların muayene edildiği bölümler, ilk yardım alanları, idari birimler, temizlik hizmetleri, mutfaklar, ambar ve atölyelerden gelen atıklar: B, C, D, E, F ve G gruplarında anılanlar hariç, tıbbi merkezlerden kaynaklanan tüm atıklar.	Tüm idari birimler, mutfak, ambar, atölye v.s den kaynaklanan tekrar kullanılabilir, geri kazanılabilir atıklar: Kâğıt Karton Mukavva Plastik Cam Metal v.b.	Enfeksiyöz ajanların yayılımını önlemek için taşınması ve imhası özel uygulama gerektiren atıklar: I. Mikrobiyolojik laboratuvar atıkları; Kültür ve stoklar İnfeksiyöz vücut sıvıları Seroloji atıklar Diğer kontamine laboratuvar atıkları (lam-lamel, pipet, petri v.b) II. Kan kan ürünleri ve bunlarla kontamine olmuş nesnelere III. Kullanılmış ameliyat giysileri (kumaş, önlük ve eldiven v.b) IV. Diyaliz atıkları (atık su ve ekipmanlar) V. Karantina atıkları VI. Bakteri ve virüs içeren hava filtreleri, VII. Enfekte deney hayvanı leşleri, organ parçaları, kanı ve bunlarla temas eden tüm nesnelere	Anatomik atık dokular, organ ve vücut parçaları ile ameliyat, otopsi v.b. tıbbi müdahale esnasında ortaya çıkan vücut sıvıları: Ameliyathaneler morg, otopsi, adli tıp gibi yerlerden kaynaklanan vücut parçaları, organik parçalar, plasenta, kesik uzuvlar v.b (insani patolojik atıklar) Biyolojik deneylerde kullanılan kobay leşleri	Batma, delme sıyrık ve yaralanmalara neden olabilecek atıklar: Enjektör İğnesi, İğne İçeren Diğer Kesiciler Bisturi Lam-Lamel Cam Pastör Pipeti Kırılmış Diğer Cam v.b.	Fiziksel veya kimyasal özelliklerinden dolayı ya da yasal nedenler dolayısıyla özel işleme tabi olacak atıklar; Tehlikeli kimyasallar Sitotoksik ve sitostatik ilaçlar Amalgam atıkları Genotoksik ve sitotoksik atıklar Farmasötik atıklar Ağır metal içeren atıklar Basınçlı kaplar	Türkiye Atom Enerjisi Kurumu mevzuatı hükümlerine göre toplanıp uzaklaştırılır.

EL HİJYENİ

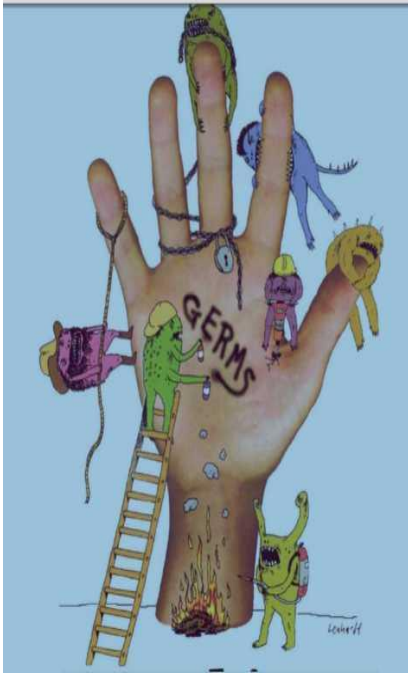
Hastalık yapan mikroorganizmalar kişiden kişiye en çok eller yolu ile bulaşmaktadır. Hijyenik el yıkamanın amacı; eller üzerinde bulunan geçici bakterilerin taamımı, kalıcı bakterilerin ise bir kısmını ellerden uzaklaştırmaktır.

EL YIKAMANIN ÇEŞİTLERİ:

- **Sosyal El Yıkama:** Sabun, su ve mekanik hareketlerle yapılan el yıkamadır.
- **Hijyenik El Yıkama:** Amaç kontamine olmuş eşya ya da enfekte hastadan ellere bulaşan mikroorganizmaların diğer hastalara iletilmesini önlemektir.
- **Cerrahi El Yıkama:** Cerrahi operasyon öncesi yapılan streil el yıkamadır.

ELLER NE ZAMAN YIKANMALIDIR?

- Göreve başlarken,
- Klinikten ayrılırken,

- İzolasyon odalarına girip çıkarken,
- Her türlü yara ile temastan önce ve sonra,
- Mikroorganizma ile kontaminasyon olasılığı yüksek aletlerle temastan sonra,
  - Enfekte olduğu bilinen veya enfeksiyon gelişmesi beklenen hastalarla temastan önce ve sonra,
- Yiyeceklere dokunmadan önce,
- Kan, idrar, balgam, gaita gibi atıklar ile temastan önce ve sonra,
- Eldiven giymeden önce ve sonra,
- Sürgü ve ördek verilip alındıktan sonra eller mutlaka yıkanmalıdır.

ELDİVEN KULLANIMI

- Enfekte veya enfeksiyon gelişmesi beklenen hastalarda,
- Mikroorganizma bulaşma olasılığı yüksek olan aletlerle temasta,
- Hastanın kan, vücut sıvısı ve derideki açık yarası ile temas etmede,
- Her türlü yara ile temasta,
- Sık el yıkama gerektiren durumlarda eldiven kullanmak çok daha iyidir.
- Eldiven, kullanan kişiyi korur, hastadan hastaya bulaşı önleyecek sıklıkta değiştirilmelidir.

HASTANE TEMİZLİK REHBERİ

DOKÜMAN NO	OH.RH.01
YAYIN TARİHİ	04.05.2017
REVİZYON NO	02
REVİZYON TAR.	08.06.2022
SAYFA	15 / 16

- Eldiven sızdırmaz bir bariyer değildir. **Çıkartıldıktan sonra mutlaka eller yıkanmalıdır.**

ELDİVEN KULLANIMINDA STANDARTLAR

- Doğrudan hasta bakımında eldiven kullanılabilir.
- Ancak temiz yatağa çarşaf sererken eldiven giymeye gerek yoktur.
- Sorumsuz eldiven kullanımı enfeksiyonu yayar.
- Sağlık görevlilerinin sadece kendisini korumak kaygısı olduğunu gösterir.

EL HİJYENİNİN SAĞLANMASINDA AKSAKLIKLAR

- El yıkama alışkanlığının yetersizliği,
- Teknik yetersizlikler (yeterince lavabo bulunmaması, sabun vb yokluğu),
- Cilt tahrişi nedeniyle el yıkamadan kaçınma,
- El yıkama tekniğine uyulmaması veya bilinmemesi,
- Elin ıslak kalması veya yeterince kurulanmamasıdır.

UNUTMAYALIM!

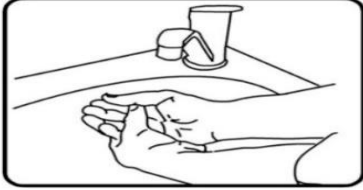
HASTANE ENFEKSİYONLARININ ÖNLENMESİNDE

EN UCUZ,

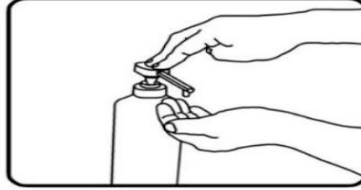
EN KOLAY,

EN ETKİLİ YOL **EL YIKAMADIR.**

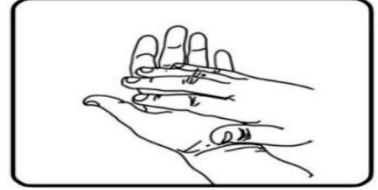
EL YIKAMA

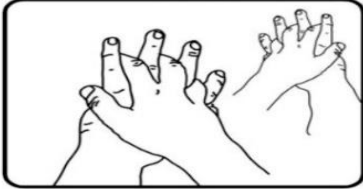
1. Ellerinizi akan suyun altında ıslatın.

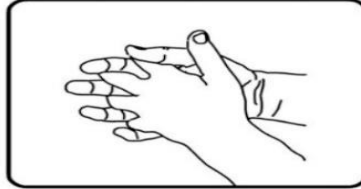
2. Yeterli miktarda sıvı sabun elinize alın.

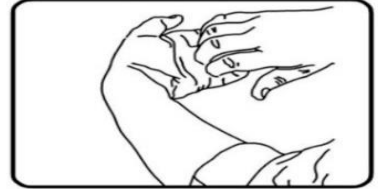
3. Sabunu elinize sürün.

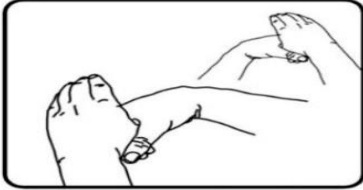
4. Sağ elinizle sol elinizin, sol elinizle sağ elinizin sırtını ovalayın.

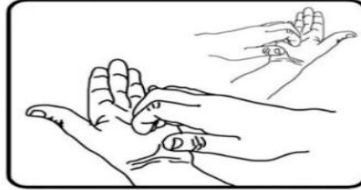
5. Avuç içlerini parmak aralarını da temizleyecek şekilde ovalayın.

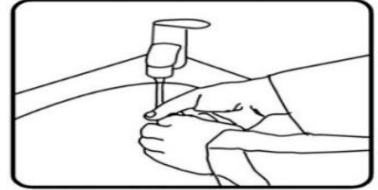
6. Parmak sırtlarını diğer elin avucunun içine sürerek temizleyiniz.

7. Her iki elinizin başparmağını diğer elinizle ovalayın.

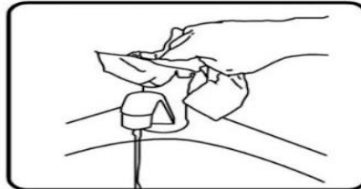
8. Tırnak uçlarını temizlemeyi unutmayın.

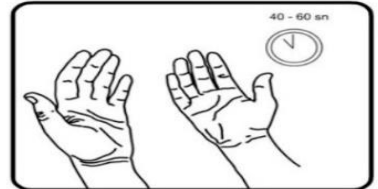
9. Ellerinizi su ile durulayın.

10. Tek kullanımlık kağıt havlu ile kurulayın.

11. Musluğu kapatmak için kağıt havluyu kullanın.

12. Bu işlemin sonunda (40-60 saniye) yeterli el hijyeni sağlanmış olur.

HAZIRLAYAN
SAĞLIK HİZMETLERİ MD.

KONTROL EDEN
KALİTE YÖNETİM DİREKTÖRÜ

ONAYLAYAN
BAŞHEKİM